

ตอนที่ 4
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ผู้เรียนเข้าร่วมตามความถนัดและความสนใจตามศักยภาพของตนเอง โดยเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาคครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถบริหารจัดการตนเองได้

โรงเรียนปทุมพิทยาคมได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีทักษะในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีวิถีภาวะทางอารมณ์ สังคม ศิลธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา การแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัวและสังคม กิจกรรมสำคัญในการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมการรู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิต กิจกรรมแสวงหาและใช้มูลสารสนเทศ กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา เป็นต้น

นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว 20 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

1. จัดกิจกรรมเพื่อให้ครูได้รู้จักและช่วยเหลือผู้เรียนมากขึ้น โดยใช้กระบวนการทางจิตวิทยา การจัดบริการสนเทศ โดยจัดให้มีเอกสารเพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การเขียนประวัติ การพบผู้ปกครองก่อนและระหว่างเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในเรื่องสุขภาพจิต เศรษฐกิจ การจัดทำระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน และบัตรสุขภาพ

2. จัดกิจกรรมพัฒนาวิถีภาวะทางอารมณ์ โดยทำแบบทดสอบเพื่อรู้จักและเข้าใจตนเอง มีทักษะในการตัดสินใจ การปรับตัว และการวางแผนเพื่อเลือกศึกษาต่อ เลือกอาชีพ

3. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ในด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว โดยมีผู้ให้คำปรึกษาที่มีคุณวุฒิ และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องการให้คำปรึกษา ตลอดจนมีห้องให้คำปรึกษาที่เหมาะสม

3.1 ช่วยเหลือผู้เรียนที่ประสบปัญหาด้านการเงิน โดยการให้ทุนการศึกษา แก่ผู้เรียน

3.2 ติดตามเก็บข้อมูลของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

1. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. มีค่านิยมที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม
6. มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

2. กิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนปทุมพิทยาคม พุทธศักราช 2552 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัด ความสนใจ ตามศักยภาพของตนเอง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาร่วมกันให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบคลุมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม สร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม และสามารถบริหารจัดการตนเองได้ กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี จำนวน 20 ชั่วโมงต่อภาคเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน การประนีประนอม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นต้น

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ได้ฝึกอบรมวิชาลูกเสือ เนตรนารี เพื่อส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ส่งเสริมความสามัคคี มีวินัย และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยดำเนินการจัดกิจกรรมตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ

2.2 กิจกรรมชุมนุม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองตั้งแต่การศึกษา

วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม จนครบตามกรอบเวลาเรียนที่กำหนด

แนวการจัดกิจกรรมชุมนุม

ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าเป็นสมาชิกชุมนุม วางแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน โดยมีชุมนุมที่หลากหลาย เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของผู้เรียน ประกอบด้วยกิจกรรมด้าน คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและให้ผู้เรียนได้ทำประโยชน์ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตใจมุ่งทำประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม กิจกรรมสำคัญได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม กิจกรรมดำรงรักษา สืบสานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อสังคม ระเบียบการจัดการศึกษา

เวลาเรียนสำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จัดสรรเวลาให้ผู้เรียนดังนี้

- ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง (เฉลี่ยปีละ 15 ชั่วโมง)
- ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง (เฉลี่ยปีละ 20 ชั่วโมง)

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ นำไปสอดแทรกในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ทั้งนี้การทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้ผู้เรียน รายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมลงในสมุดบันทึก และมีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งทั้งกิจกรรมในสถานศึกษาและกิจกรรมนอกสถานศึกษา

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาสังคมและสาธารณประโยชน์

1. จัดให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน
2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
3. เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์
4. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
5. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ ปฏิบัติด้วยตนเอง มีครูเป็นที่ปรึกษา

6. ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

7. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยวิธีที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

8. พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัด ความสนใจ ตามศักยภาพของตนเอง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกิจกรรมนักเรียน

1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนปทุมพิทยาคมจัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนปลายภาค โดยยึดหลักการ ดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง จะประเมินผู้เรียน ตามจุดประสงค์ของกิจกรรมนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง ตลอดช่วงเวลาของการเข้ารับกิจกรรมโดยการ รวบรวมจากการบันทึกเข้าร่วมกิจกรรม ผลการปฏิบัติกิจกรรม เวลาเรียนหรือเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมนำผลมาพิจารณาตัดสินร่วมกัน

2. การให้ผลการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้รับผิดชอบกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดให้ผลการประเมินเป็น ผ่าน และ ไม่ผ่าน

3. ในกรณีที่ผู้เรียน ไม่ผ่าน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เข้าร่วมรับการซ่อม เสริมหรือเลือกกิจกรรมใหม่ จนกว่าผลการประเมินเป็น ผ่าน ครบทุกกิจกรรม ตามหลักสูตรที่ สถานศึกษากำหนด

โครงสร้างและเวลาเรียนกิจกรรม (ในชั้นปี)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระดับชั้น					
	ม. 1		ม. 2		ม. 3	
1. กิจกรรมแนะแนว	20	20	20	20	20	20
2. ลูกเสือ – เนตรนารี	20	20	20	20	20	20
3. กิจกรรมชุมนุม	10	15	10	15	15	5
4. กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	10	5	10	5	10	5
รวม (360)	120		120		120	

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระดับชั้น					
	ม. 4		ม. 5		ม. 6	
1. กิจกรรมแนะแนว	20	20	20	20	20	20
2. กิจกรรมชุมนุม หรือ นักศึกษาวิชาทหาร	20	20	20	20	20	20
3. กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	20	20	20	20	20	20
รวม (360)	120		120		120	

การพิจารณามอบหมายผู้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะครูทุกคนเป็นที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามที่สถานศึกษามอบหมาย โดยให้มีบทบาท ดังนี้

1. ปฐมนิเทศผู้เข้าเรียนให้เข้าใจเป้าหมาย วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการดำเนินกิจกรรม
3. ส่งเสริมการจัดทำแผนงาน / โครงการ โดยให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงาน
4. ประสานงาน และอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม
5. ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตามการจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามแผนงานด้วยความเรียบร้อย และปลอดภัย
6. ประเมินผลการเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน